

ADDENDUM II
Ten behoeve van Werkzaamheden
over 2019 i.v.m. Covid-19

HANDREIKING ENSIA voor
IT-auditors (RE's)

Eénduidige Normatiek Single Information Audit
voor gemeenten

Versie 1.0, 7 april 2020

Table of Contents

1	Over het addendum II bij de Handreiking ENSIA 2019.....	3
2	Aanvullingen Handreiking ENSIA voor IT-auditors 2019	5
2.1	Vaststellen ENSIA-verantwoording door gemeenten	5
	Vaststellen ENSIA-verantwoording door gemeenten.....	5
	Behandeling door gemeenteraad	5
2.2	Oordeelvorming door IT-auditors.....	5
	Omstandigheden bij vertraging bij het verzamelen van informatie.....	5
	Oordeelvorming in relatie tot afgesproken termijnen	6
2.3	Afwikkeling rapportageproces door gemeenten	7
	Toets proces van indienen van rapportages door gemeente	7
Bijlagen	Bijlagen	8
	Format assurancerapport met beperking	8
	Format assurancerapport oordeelonthouding	11

1 Over het addendum II bij de Handreiking ENSIA 2019

Het addendum II bij de handreiking ENSIA 2019 is uitgegeven door NOREA, de beroepsorganisatie van IT-auditors in Nederland.

De aanleiding voor het opstellen van het addendum II is gelegen in de maatregelen die in Nederland zijn genomen rond de bestrijding van de effecten van het coronavirus en de effecten die daarvan uitgaan op de mogelijkheden van alle betrokkenen om werkzaamheden, op de gebruikelijke dan wel aangepaste wijze, uit te voeren.

Het addendum II bevat hiertoe aanvullende handreikingen voor de auditor specifiek gericht op ENSIA. Het betreft meer in het bijzonder de werkzaamheden van de auditor in het kader van het opstellen en controleren van de Collegeverklaring en bijlagen over het verantwoordingsjaar 2019 alsmede het daarbij af te geven assurance-rapport en bijlagen.

Het addendum II maakt integraal deel uit van de Handreiking ENSIA 2019 (inclusief het eerder uitgebrachte addendum van 20 november 2019) en is bedoeld als guidance-document voor de IT-auditors die zich bezighouden met het project Eénduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) voor gemeenten.

In het kader van het afstemmen van verwachtingen wordt de handreiking (inclusief het onderhavige addendum) ook ter beschikking gesteld aan de ENSIA-coördinatoren van gemeenten.

De handreiking is afgestemd op de [Notitie verantwoordingsstelsel ENSIA](#) (versie 11 juni 2019) en bijbehorende Handreikingen voor het verantwoordingsproces 2019 (zie <https://www.vngrealisatie.nl/ensia>), zoals vastgesteld in het overleg van de Regiegroep ENSIA. De handreiking inclusief het addendum mag worden gebruikt en/of gedistribueerd, mits met bronvermelding.

Voor vragen en opmerkingen over de Handreiking¹, Addendum I² en het onderhavige addendum II kunt u zich wenden tot:

NOREA, de beroepsorganisatie van IT-auditors

Postbus 7984,
1008 AD Amsterdam
telefoon: 020-3010380
e-mail: norea@norea.nl

Meer informatie kunt u vinden op: www.norea.nl en/of www.ensia.nl

¹ <https://www.norea.nl/download/?id=6288>

² <https://www.norea.nl/download/?id=6402>

Versiebeheer

Versie	Datum	Toelichting
Versie 0.1	27 maart 2020	Op basis van verzoek Regieraad ENSIA en op basis verzoeken ENSIA-auditors besloten tot opstellen addendum II. E.e.a. tegen achtergrond actuele corona-gerelateerde ontwikkelingen.
Versie 0.2	22 april 2020	Na verwerking opmerkingen kerngroep Werkgroep ENSIA
Versie 0.3	2 april 2020	Ter afstemming Werkgroep ENSIA / Vaktechnische Commissie
Versie 1.0	7 april 2020	Definitief na bespreking governance-organen ENSIA.

2 Aanvullingen Handreiking ENSIA voor IT-auditors 2019

Gemeenten en IT-auditors ondervinden consequenties van het coronavirus. Zo is mogelijk niet alle assurance-informatie digitaal toegankelijk en is er afhankelijkheid van informatie van derde partijen, met mogelijk vertraging in de aanlevering van informatie en / of de mogelijkheden tot uitvoering van (review-) werkzaamheden. Ook leggen gemeenten prioriteit bij de inrichting van noodmaatregelen die essentiële dienstverlening aan burgers en bedrijfsleven moeten garanderen.

Hierna volgt naar de stand per 7 april 2020 een aantal nadere handreikingen.

2.1 Vaststellen ENSIA-verantwoording door gemeenten

Vaststellen ENSIA-verantwoording door gemeenten

Vanuit de gemeenten komt het signaal dat het op dit moment soms moeilijk is om de collegeverklaring daadwerkelijk te (laten) ondertekenen. De vraag is hoe een IT-auditor met deze situatie kan omgaan.

In overleg tussen de VNG en NOREA is vastgesteld dat het mogelijk is om in de huidige situatie bij het ontbreken van ondertekening de instemming met de collegeverklaring via een andere weg (bijvoorbeeld via een mail van de voorzitter van het college) te verkrijgen en deze in de plaats te stellen van de gebruikelijke wijze van vaststellen ervan. Hierbij geldt als eis dat deze op een voldoende veilige en herleidbare wijze tot stand komt. De IT-auditor dient e.e.a. te verifiëren en documenteren.

Behandeling door gemeenteraad

Per 7 april 2020 hebben zowel de Tweede en als de Eerste Kamer ingestemd met de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming (ook bekend als Spoedwet Digitaal vergaderen) die het eenvoudiger maakt om raads- en commissievergaderingen te houden. Vanwege de coronamaatregelen kan in veel gevallen niet meer worden voldaan het vereiste van fysieke aanwezigheid van raadsleden.

De Spoedwet Digitaal vergaderen³ geeft kaders waarbinnen overheidsorganisaties (meer in het bijzonder provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen) de voorgescreven besluitvorming kunnen faciliteren.

Voor de goede orde wordt hier vermeld dat ook fysieke bijeenkomsten toegestaan blijven.

Voorts kan het zo zijn dat, in het kader van afwegingen door de verantwoordelijke gremia wat tot spoedeisende besluitvorming behoort, afgezien wordt van inhoudelijke behandeling van de ENSIA-rapportage. Auditors kunnen in deze situatie volstaan met het vaststellen dat het college, conform de in de vorige paragraaf beschreven werkwijze, heeft ingestemd met de ENSIA-rapportage.

2.2 Oordeelvorming door IT-auditors

Omstandigheden bij vertraging bij het verzamelen van informatie

Werknemers in Nederland is gevraagd om tot nader order (zie voor nadere informatie www.rijksoverheid.nl) zoveel mogelijk thuis te werken. Dit geldt zowel voor organisaties (gemeenten, etc.) als hun auditors. Dit kan ertoe leiden dat:

³ Zie voor volledige wettekst:

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?cfg=wetsvoorsteldetails&qry=wetsvoorstel%3A35424>

- Auditors en hun teams gevraagd wordt hun werkzaamheden buiten de gebouwen van de organisatie uit te voeren omdat deze simpelweg zijn gesloten;
- Het soms langer zal duren om relevante (assurance-) informatie aan te leveren bij de auditor;
- Auditors geen face-to-face contact kunnen hebben met bepaalde medewerkers van de organisatie.

Daarnaast is er nog de problematiek dat auditors die door een reisverbod geplande reviews niet ter plaatse kunnen uitvoeren.

Tot slot kan het optreden van ziekte bij sleutelfunctionarissen bij organisatie / in het audit team een rol spelen bij de mogelijkheden op de werkzaamheden tijdig tot afronding te brengen.

In veel gevallen zal het mogelijk zijn met het gebruik van technologie zoals mail of via internet het op elektronische wijze delen van het assurance-dossier, de werkzaamheden die normaal bij de organisatie worden uitgevoerd, vanuit huis uit te voeren. Via telefoon, skype of vergelijkbare technologie kan worden overlegd met functionarissen van de betrokken organisatie en / of collega's. Hierbij dient de IT-auditor ook de veiligheid van de gebruikte hulpmiddelen in overweging te nemen gelet op het belang van de uit te wisselen informatie voor de veiligheid van de bedrijfsvoering van de organisatie.

Er zullen echter ook situaties zijn waar dit niet mogelijk is. Van auditors wordt verwacht dat zij professioneel kritisch zijn. Daarvoor kan het nodig zijn om face-to-face af te stemmen met functionarissen van de betrokken organisatie of met collega's. In die gevallen moet overwogen worden hoe dat het beste kan worden gedaan. Dit geldt ook voor mogelijke situaties waarbij andere / wettelijke bepalingen het niet toestaan om assurance-informatie te delen.

Wat er ook speelt – de coronagebeurtenissen hoe uitzonderlijk ook – maken niet dat de vereisten om voldoende en geschikte (assurance-) informatie te verkrijgen ter onderbouwing van het assurancerapport veranderen.

Het is verstandig om goed met de betrokken organisatie te bespreken wat de impact is van de door (de bestrijding van) het coronavirus gewijzigde situatie.

Oordeelvorming in relatie tot afgesproken termijnen

De hiervoor genoemde omstandigheden kunnen ertoe leiden dat vertragingen optreden bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Als gevolg hiervan kan de controle pas op een later moment dan gepland kan worden afgerond en dat, logischerwijs, ook het assurancerapport pas later kan worden afgegeven⁴.

In sommige gevallen, als niet langer gewacht kan worden met het afgeven van het assurancerapport, zal het niet kunnen verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie er toe moeten leiden dat de auditor geen goedkeurend oordeel afgeeft.

Hiervan zal sprake zijn in het geval de geldende uiterste datum voor het opleveren van de ENSIA-verantwoording, inclusief het bijbehorende assurancerapport, niet gerealiseerd kan worden. Zie voor de actuele tussen betrokken partijen afgesproken geldende uiterste datum voor aanleveren

⁴ Denk hierbij ook aan (extra) tijd benodigd voor besluitvorming door college van BenW, afgeven LOR, etc. Ook voor ondertekenen van de LOR gelden de aandachtspunten vermeld bij het ondertekenen van de Collegeverklaring

van de ENSIA-verantwoording ook www.vngrealisatie.nl/ensia⁵ of www.norea.nl/nieuws/7168/norea-alert-impact-coronavirus-op-de-werkzaamheden-van .

In dit geval is een oordeel met beperking of een oordeelonthouding noodzakelijk omdat er dan geen toereikende assurance-informatie verzameld kan worden voor de onderbouwing van een goedkeurend oordeel. De keuze voor een oordeel met beperking of een oordeelonthouding is onderworpen aan de professionele oordeelsvorming van de auditor en houdt verband met het materieel belang en de invloed op de ENSIA-verantwoording vanwege het niet kunnen verkrijgen van voldoende toereikende assurance-informatie .

Een oordeelonthouding dient afgegeven te worden indien sprake is van een materieel belang en diepgaande invloed.. Hiervan is sprake indien:

- Deze niet beperkt zijn tot specifieke elementen of
- Indien ze daartoe beperkt zijn, van fundamenteel belang zijn voor het begrip van de gebruikers van de ENSIA-verantwoording.

In de bijlage zijn voorbeeldteksten opgenomen voor een assurancerapport met beperking en een oordeelonthouding.

Als de auditor een aangepaste conclusie tot uitdrukking brengt, maar hij tevens op de hoogte is van een aangelegenheid die ertoe leidt dat de ENSIA-verantwoording een afwijking van materieel belang bevat, dient hij in het assurance-rapport een duidelijke beschrijving op te nemen van zowel de beperking als de aangelegenheid die de oorzaak ervan is dat de ENSIA-verantwoording een afwijking van materieel belang bevat.

2.3 Afwikkeling rapportageproces door gemeenten

Toets proces van indienen van rapportages door gemeente

In het Addendum I bij de Handreiking ENSIA voor IT-auditors d.d. 20 november 2019 is een aantal additionele bepalingen opgenomen inzake door de IT-auditor te treffen maatregelen die het (tijdig, volledig en juist) indienen van de Collegeverklaring inclusief bijlagen en het assurancerapport inclusief bijlagen door de gemeente moesten waarborgen.

De in het Addendum I beschreven (aanvullende) werkzaamheden van de IT-auditor zijn eenmalig van aard en uitsluitend van toepassing voor de werkzaamheden over het verantwoordingsjaar 2019.

In het licht van de huidige ontwikkeling geldt dan ook het navolgende:.

- Het (tijdig, volledig en juist) indienen van de Collegeverklaring inclusief bijlagen en het assurance-rapport inclusief bijlagen is voor de verantwoordelijkheid van de gemeente.
- De auditor gaat na in het kader van de assurance-werkzaamheden, gericht op de Collegeverklaring en bijlagen, of door de gemeente adequate maatregelen zijn getroffen rond het (adequaat) inrichten en afwickelen van dit proces. Meer in het bijzonder gaat het hierbij om het treffen van aanvullende / andere maatregelen die recht doen aan de huidige bijzondere omstandigheden. Daarbij vormen de in paragraaf 2.5.4 van het hierboven bedoelde Addendum I genoemde maatregelen een leidraad. Het verdient aanbeveling om de door de gemeente in dit kader gedefinieerde / te volgen procesgang apart te documenteren, te delen met de gemeente en op te nemen in het dossier van de auditor.

⁵ Status per 7 april 2020: de deadline voor indienen is uitgesteld naar 1 juni 2020 – zie voor actuele informatie genoemde websites.

Bijlagen

Format assurancerapport met beperking

6

<Naam auditfirma, naam auditor, datum en handtekening of paraaf auditor>

Assurance-rapport van de onafhankelijke IT-auditor (Bij gebruik DigiD en Suwinet)

Aan: <Opdrachtgever>

Ons oordeel met beperking

Wij hebben de bijgevoegde collegeverklaring ENSIA 2019 inzake informatiebeveiliging van DigiD en Suwinet (hierna: collegeverklaring), inclusief de bijlagen 1 DigiD en 2 Suwinet waarnaar in de collegeverklaring wordt verwezen, van gemeente <naam gemeente> onderzocht.

Naar ons oordeel is bijgevoegde collegeverklaring, inclusief de bijlagen 1 DigiD en 2 Suwinet waarnaar in de collegeverklaring wordt verwezen, van gemeente <naam gemeente>, uitgezonderd de aangelegenheid beschreven in de sectie 'de basis voor ons oordeel met beperking', in alle van materieel belang zijnde aspecten, juist.

De collegeverklaring omvat het op 31 december 2019 in opzet en bestaan voldoen van de beheersingsmaatregelen aan de geselecteerde normen voor DigiD en Suwinet. Wij benadrukken dat het specifiek geselecteerde normen zijn en daarmee geen uitspraak wordt gedaan over de informatiebeveiliging als geheel.

De basis voor ons oordeel met beperking

Het coronavirus heeft ook invloed op (de werkprocessen bij) de gemeente xxx en organisaties waarmee de gemeente samenwerkt. In het kader van onze werkzaamheden zijn wij niet in de gelegenheid geweest om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen ten aanzien van de volgende aangelegenheden:

- <beschrijving ontbrekende assurance-informatie>
-

Deze zijn van materieel belang in het kader van de oordeelsvorming over de collegeverklaring maar hebben hier geen diepgaande invloed op ons oordeel.

<Alleen bij uitzonderingen: passage zonder paragraafkop over beperkingen bij het onderzoek. Zoals in de collegeverklaring is aangegeven wordt nog niet aan alle normen inzake DigiD en/of Suwinet voldaan>.

Wij hebben onze assurance-opdracht met betrekking tot de collegeverklaring verricht in overeenstemming met Richtlijn 3000-A (Herzien) 'Assuranceopdrachten door IT-auditors' van NOREA. Deze assurance-opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht betreffende de collegeverklaring'.

Wij hebben de vereisten van het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') van NOREA nageleefd, welke is gebaseerd is op de fundamentele beginselen van integriteit, objectiviteit, deskundigheid en zorgvuldigheid, geheimhouding en professioneel gedrag.

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking.

⁶ Zie voorgaande voetnoten

<Alleen bij uitzonderingen >

Benadrukking aangelegenheden

Wij hebben vastgesteld dat de op de uitzonderingen gerichte beheersmaatregelen in verbeterplannen zijn opgenomen, zijn belegd en worden gemonitord. Ons onderzoek heeft zich niet gericht op de juistheid, volledigheid en uitvoering van de verbeterplannen. Deze aanvullende informatie is niet bedoeld om afbreuk te doen aan ons oordeel.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit assurancerapport is bestemd voor gebruikers van de collegeverklaring. De collegeverklaring is opgesteld voor de gemeenteraad en voor de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet. Doel van de collegeverklaring is om de gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet te informeren over het in opzet en bestaan voldoen van de beheersingsmaatregelen aan de geselecteerde normen DigiD en Suwinet. Ons assurancerapport is derhalve uitsluitend bestemd voor de gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het college van gemeente <naam gemeente>

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente <naam gemeente> is verantwoordelijk voor het opstellen van de collegeverklaring. Voor het inschatten of de risico's van afwijkingen van materieel belang zijn in relatie tot DigiD en Suwinet, zijn naast de collegeverklaring en dit assurancerapport ook de interne beheersingsmaatregelen van de gebruikers van de collegeverklaring relevant. De criteria waarvan bij het maken van deze verklaring gebruik werd gemaakt hielden in dat:

- de risico's die het bereiken van de geselecteerde normen voor DigiD en Suwinet in gevaar brengen, werden geïdentificeerd; en
- de onderkende interne beheersingsmaatregelen, indien zij werkzaam zijn zoals beschreven, een redelijke mate van zekerheid zouden verschaffen dat die risico's het bereiken van de vermelde interne beheersingsdoelstellingen niet zouden verhinderen.

Het college is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de collegeverklaring mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht betreffende de collegeverklaring

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een assurance-opdracht dat wij daarmee, met een redelijke mate van zekerheid voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Een redelijke mate van zekerheid wil zeggen dat onze assurance-opdracht is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze assurance-opdracht niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Wij passen het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van de ethische voorschriften, professionele standaarden en andere wet- en regelgeving.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van de collegeverklaring nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze assurance-werkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze assurance-opdracht professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Richtlijn 3000 (Herzien) 'Assuranceopdrachten door IT-auditors' van NOREA.

Onze assurance-opdracht bestond onder andere uit:

- Het verkrijgen van kennis omtrent de collegeverklaring en andere omstandigheden rond de opdracht waaronder het verkrijgen van kennis omtrent de interne beheersingsmaatregelen;
- het op basis van deze kennis inschatten van de risico's dat de collegeverklaring onjuistheden van materieel belang bevat;
- Het reageren op de ingeschatte risico's, waaronder het ontwikkelen van een algehele aanpak, en het bepalen van de aard, de tijdsfasering en de omvang van verdere procedures;
- Het uitvoeren van verdere procedures die duidelijk zijn gekoppeld aan de gesignaleerde risico's, waarbij gebruik wordt gemaakt van een combinatie van inspectie, waarnemingen ter plaatse en inwinnen van inlichtingen; en
- Het evalueren van de toereikendheid van de assurance-informatie zoals opgenomen in de collegeverklaring en bijbehorende bijlage(n).

Plaats en datum

... Plaats

... (naam IT-auditeenheid)

... (naam IT Auditor RE)

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Format assurancerapport oordeelonthouding

7

<Naam auditfirma, naam auditor, datum en handtekening of paraaf auditor>

Assurance-rapport van de onafhankelijke IT-auditor (Bij gebruik DigiD en Suwinet)

Aan: <Opdrachtgever>

Onze oordeelonthouding

Wij hebben opdracht gekregen de bijgevoegde collegeverklaring ENSIA 2019 inzake informatiebeveiliging van DigiD en Suwinet (hierna: collegeverklaring), inclusief de bijlagen 1 DigiD en 2 Suwinet waarnaar in de collegeverklaring wordt verwezen, van gemeente <naam gemeente> met redelijke mate van zekerheid te controleren.

Wij geven geen oordeel over de getrouwheid van de bijgevoegde collegeverklaring, inclusief de bijlagen 1 DigiD en 2 Suwinet waarnaar in de collegeverklaring wordt verwezen, van gemeente <naam gemeente>. Vanwege het belang van de aangelegenheid (<aangelegenheden>) beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te kunnen baseren bij de collegeverklaring als geheel.

De collegeverklaring omvat het op 31 december 2019 in opzet en bestaan voldoen van de beheersingsmaatregelen aan de geselecteerde normen voor DigiD en Suwinet. Wij benadrukken dat het specifiek geselecteerde normen zijn en daarmee geen uitspraak wordt gedaan over de informatiebeveiliging als geheel.

De basis voor onze oordeelonthouding

Het coronavirus heeft ook invloed op (de werkprocessen bij) de gemeente xxx en organisaties waarmee de gemeente samenwerkt. In het kader van onze werkzaamheden zijn wij niet in de gelegenheid geweest om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen ten aanzien van de volgende aangelegenheden:

- <beschrijving ontbrekende assurance-informatie>
-

Deze zijn van materieel belang en van diepgaande invloed in het kader van de oordeelsvorming over de collegeverklaring.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit assurancerapport is bestemd voor gebruikers van de collegeverklaring. De collegeverklaring is opgesteld voor de gemeenteraad en voor de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet. Doel van de collegeverklaring is om de gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet te informeren over het in opzet en bestaan voldoen van de beheersingsmaatregelen aan de geselecteerde normen DigiD en Suwinet. Ons assurancerapport is derhalve uitsluitend bestemd voor de gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het college van gemeente <naam gemeente>

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente <naam gemeente> is verantwoordelijk voor het opstellen van de collegeverklaring. Voor het inschatten of de risico's van afwijkingen van materieel belang zijn in relatie tot DigiD en Suwinet, zijn naast de collegeverklaring en dit assurancerapport ook de interne beheersingsmaatregelen van de

⁷ Zie voorgaande voetnoten

gebruikers van de collegeverklaring relevant. De criteria waarvan bij het maken van deze verklaring gebruik werd gemaakt hielden in dat:

- De risico's die het bereiken van de geselecteerde normen voor DigiD en Suwinet in gevaar brengen, werden geïdentificeerd; en
- De onderkende interne beheersingsmaatregelen, indien zij werkzaam zijn zoals beschreven, een redelijke mate van zekerheid zouden verschaffen dat die risico's het bereiken van de vermelde interne beheersingsdoelstellingen niet zouden verhinderen.

Het college is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de collegeverklaring mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht betreffende de collegeverklaring

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de collegeverklaring, inclusief de bijlagen 1 DigiD en 2 Suwinet waarnaar in de collegeverklaring wordt verwezen, van gemeente <naam gemeente> op basis van onze controle, verricht in overeenstemming met Richtlijn 3000-A (Herzien) 'Assuranceopdrachten door IT-auditors' van NOREA, Reglement Gedragscode ('Code of Ethics'), het Reglement Kwaliteitsbewaking en bijbehorende regelgeving van NOREA. Vanwege het belang van de aangelegenheid (<aangelegenheden>) beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te kunnen baseren.

Plaats en datum

... Plaats

... (naam IT-auditeenheid)

... (naam IT Auditor RE)

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

